

VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Apskričių valstybinėms mokesčių
inspekcijoms

2021-12-07 Nr. (18.10-31-1 Mr) R-5330

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS BUHALTERINĖS APSKAITOS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO PAKEITIMO

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos informuoja, kad Seimui priėmus Buhalterinės apskaitos įstatymo pakeitimą¹ (Buhalterinės apskaitos įstatymas išdėstytas nauja redakcija) kartu buvo priimtas ir daugiau nei dešimties susijusių įstatymų pakeitimo paketas, tarp kurių yra Pelno mokesčio įstatymo pakeitimas². Priimtų įstatymų nuostatos įsigalios nuo 2022-05-01.

Svarbiausi Finansinės apskaitos įstatymo pokyčiai:

Pasikeitusios sąvokos

Pasikeis Buhalterinės apskaitos įstatymo pavadinimas ir nuo minėto laikotarpio įstatymas vadinsis - „Finansinės apskaitos įstatymu“ (toliau - Finansinės apskaitos įstatymas), o vietoje „buhalterio“ sąvokos naudojama sąvoka - „apskaitą tvarkantis asmuo“.

Atsižvelgiant į tai, kad apskaitą tvarkantiems asmenims subjekte gali būti pavedamos skirtingos ir įvairios funkcijos, atitinkamai gali skirtis ir pareigybės pavadinimas. Taip pat nedraudžiama įmonės vadovui pačiam tvarkyti savo įmonės buhalterinę apskaitą, už kurios tvarkymą jis bus atsakingas. Šis leidimas neatleidžia nuo to, kad apskaitos tvarkymui ir toliau reikės tų pačių buhalterinių, teisinių ir mokestinių žinių.

Vadovo atsakomybė, susijusi su apskaitos organizavimu

Finansinės apskaitos įstatyme įvardinta, kad subjekto vadovas organizuoja subjekto apskaitą. Tokiu būdu yra įtvirtinta subjekto vadovo atsakomybė, susijusi su apskaitos organizavimu bei finansinių ataskaitų rengimu.

Pažymėtina, kad siekiant padėti subjekto vadovui įgyvendinti su apskaitos organizavimu susijusias atsakomybes, Vyriausybės įgaliota institucija parengs rekomendacijas ir teiks konsultacijas minėtais klausimais.

Verslo sąlygų gerinimas

Finansinės apskaitos įstatyme panaikinamas reikalavimas laikytis privalomos inventorizacijos (inventorizacija lieka privaloma tik viešam sektoriui), kasos darbo organizavimo ir kitų tvarkų. Vietoje to subjektas pats nusistatys reikalingas vidaus kontrolės priemones.

Nustatyta, kad subjektas neprivalo saugoti elektroninių apskaitos dokumentų, kai jie pateikti į informacinę sistemą „E. sąskaita“ arba, laikantis tam tikrų reikalavimų, - į veiklos valdymo informacines sistemas. Naikinamas ribojimas apskaitą tvarkyti subjekto vadovui - jam bus leidžiama tai daryti.

Nebus reikalaujama pasirašyti apskaitos dokumentų (su tam tikromis išimtimis) ir apskaitos registru, jei užtikrinamas informacijos apie įrašo taisymą atsekamumas.

¹ 2021m. lapkričio 23 Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 pakeitimo įstatymas Nr. XIV-680 (toliau – Buhalterinės apskaitos įstatymas)

² 2021 m. lapkričio 23 d. Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 7, 11, 12, 31, 39-1 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymą Nr. XIV-686 (toliau – Pelno mokesčio įstatymas)

Svarbiausi Pelno mokesčio įstatymo pokyčiai, įsigaliosiantys nuo 2022-05-01:

Pasikeitusi sąvoka

Vietoje „buhalterinė apskaita“ sąvokos naudojama sąvoka „finansinė apskaita“ (PMĮ 7, 11, 12, 31, 39-1 ir 57 str.).

Mokesčių apskaičiavimo tikslais naudojamas finansinėje apskaitoje taikomas atsargų nurašymo metodas

Panaikinama PMĮ 57 str. 4 dalis, todėl nebereikės gauti leidimo iš mokesčių administratoriaus tuo atveju, kai, apskaičiuodamas apmokestinamąjį pelną, mokesčio mokėtojas, turėjo prievolę kreiptis dėl leidimo naudoti atsargų apskaitymui apskaitą reglamentuojančių teisės aktų numatytą atsargų įkainojimo būdą, kurį vienetas taikydavo sudarydamas finansinių ataskaitų rinkinį (pavyzdžiui FIFO → LIFO). Mokesčių apskaičiavimo tikslais nurašant atsargas bus naudojamas finansinėje apskaitoje taikomas atsargų nurašymo metodas. Pažymėtina, kad nors nuostatos įsigalioja nuo 2022-05-01, tačiau finansinėje apskaitoje taikomą atsargų įkainojimo būdą galima taikyti apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną už visus 2022 mokestinius metus.

Apskaitos dokumentų, pagrindžiančių sąnaudas, pripažinimo tvarka

Keičiama PMĮ 11 str. 4 dalis. Pelno mokesčio apskaičiavimo tikslais, išlaidų, pagrindžiančių sąnaudas, pripažinimo tvarka nepasikeitė. Pagal iki 2022-04-30 galiojančias nuostatas, sąnaudas galima pagrįsti tik juridinę galią turinčiais dokumentais. Nuo 2022-05-01 išlaidos, kurių pagrindu pripažįstamos sąnaudos, gali būti grindžiamos tik dokumentais, kurie privalo turėti finansinę apskaitą reglamentuojančių teisės aktų nustatytą privalomą finansinės apskaitos dokumentų informaciją.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė